

IMPLICAREA BIBLIOTECILOR ÎN TRANSFORMAREA DIGITALĂ: OPORTUNITĂȚI ȘI PROVOCĂRI

Pe marginea lucrărilor Forumului Managerilor
din Sistemul Național de Biblioteci, ediția a 29-a, 20 noiembrie 2024

Ecaterina DMITRIC

ORCID 0000-0003-4080-0953

**Biblioteca Națională
a Republicii Moldova**

Rezumat: Autorul se referă la lucrările Forumului Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci, ediția a 29-a, cu genericul „Implicarea bibliotecilor în transformarea digitală: oportunități și provocări”. În cadrul Forumului au fost aprobate prioritățile profesionale ale anului 2025. Autorul prezintă indicatorii statistici și de impact ai reuniunii.

Cuvinte-cheie: Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci, priorități profesionale 2025, transformare digitală.

Abstract: The author refers to the proceedings of the Managers Forum of the National Librarianship System in its 29th edition, entitled: "Involvement of libraries in digital transformation: opportunities and challenges". Forum approved the professional goals for the library year 2025. The author presents the statistical and influence indicators of this important meeting.

Keywords: Forum of Managers of the National Librarianship System, professional priorities 2025, digital transformation.

Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci (FM SNB) este organizat anual de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în colaborare cu Consiliul Biblioteconomic Național și cu sprijinul Ministerului Culturii al Republicii Moldova, având ca partener Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Evenimentul are ca obiectiv principal orientarea eforturilor bibliotecilor către prioritățile și inițiativele comune, identificate în funcție de tendințele care influențează asupra activității bibliotecilor la nivel european și internațional.

Ediția a 29-a a FM SNB a avut loc la 20 noiembrie 2024, desfășurându-se online pe platforma Zoom, cu transmisie în direct pe pagina de Facebook a Forumului (<https://www.facebook.com/forum.manageri.snb/>). La eveniment au participat manageri

din toate tipurile de biblioteci, înregistrându-se 209 de participanți conform formularului online de participare. Aceștia au inclus manageri superiori și funcționari din bibliotecile naționale, raionale, municipale, orașenești, din învățământ (universitare și de colegii), biblioteci specializate, pre-

**FORUMUL MANAGERILOR
DIN SISTEMUL NAȚIONAL DE BIBLIOTECI**

cum și responsabili din cadrul autorităților publice locale. Analiza comparativă a

componenței participanților este ilustrată în tabelul de mai jos:

Nr. d/r	Tipurile bibliotecilor	Anul 2024	Anul 2023	Diferența 2024
1.	Biblioteci naționale	25	27	-2
2.	Biblioteci publice	133	25	+108
3.	Biblioteci din învățământ	24	23	+1
4.	Biblioteci specializate	9	7	+2
5.	Reprezentanți ai APL	11	12	-1
6.	Alte instituții (Parlamentul RM, Ministerul Culturii, Institutul pentru Politici și Reforme Europene Departamentul de Comunicare și Teoria Informării, USM, Agenția de Guvernare Electronică)	7	4	+3
7.	Total	209	98	+111

Tabelul nr. 1. Numărul de participanți al FM SNB din diferite biblioteci.

Potrivit indicatorilor statistici se constată că, în anul 2024, s-a înregistrat o creștere semnificativă comparativ cu anul 2023 datorită transmisiunii directe pe pagina de facebook a FM SNB. Aceasta demonstrează creșterea interesului pentru lucrările FM SNB atât din partea personalului de specialitate, cât și extinderea accesului online facilitează acoperirea unui spectru mai larg al bibliotecarilor, dacă ne referim la spațiul rural.

Sesiunea de Inaugurare (moderator – Elena Pintilei, director general al BNRM, președinte al ABRM) a inclus mesajul de salut al domnului Sergiu Prodan, ministru al Culturii din Republica Moldova; Marcela Adam, secretar al Comisiei Parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media și mesajul adresat din partea Elenei Pintilei, director general BNRM, președinte al ABRM.

Sesiunile de comunicări au inclus 12 comunicări.

Sesiunea 1:

- *Bibliotecarii ca facilitatori ai transformării digitale: conexiuni sociale și reziliență în era informațională.* Andrei Perciun, șef departament Comunicare și Teoria Informării, Universitatea de Stat din Moldova;
- *Despre Inteligență Artificială, drepturile omului și Uniunea Europeană.* Victor Guzun, expert politici digitalizare, Insti-

tutul pentru Politici și Reforme Europene;

- *Oportunități și programe pentru susținerea bibliotecilor, industriei cărții și lecturii.* Diana Silivestru, șef direcție interimar, Ministerul Culturii al Republicii Moldova;
- *Consiliul Biblioteconomic Național – alinieri legislative și reglementare privind activitatea bibliotecilor.* Mariana Harjevschi, președinte CBN, director general Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, Chișinău;
- *Alinierea competențelor și a standardelor de calificare în domeniul biblioteconomiei și științei informării la cerințele pieței: Studiu de caz din Republica Moldova.* Nelly Țurcan, dr. hab., prof. univ., Universitatea de Stat din Moldova.

Comunicările prezentate în cadrul sesiunii 1-a ne permite să concluzionăm, că personalului de specialitate din biblioteci la etapa actuală i se atribuie rolul de facilitatori ai transformării digitale, contribuind la crearea conexiunilor sociale și la dezvoltarea rezilienței comunităților. Inteligența artificială trebuie integrată în activitatea bibliotecilor cu respectarea eticii și a drepturilor omului, în conformitate cu politicile Uniunii Europene. Alinierea legislației și reglementărilor în domeniul biblioteconomic este fundamentat pentru asigurarea

unui cadru funcțional și modernizat. Standardele de calificare și competențele profesionale în biblioteconomie trebuie adaptate pentru a răspunde cerințelor pieței și noilor tehnologii. Colaborarea între autoritățile publice, organizațiile culturale și sectorul privat este esențială pentru dezvoltarea unei industrii a cărții, care să răspundă cerințelor utilizatorilor din diverse sfere, promovând lectura în scop de dezvoltare personală și profesională. Programele de editare a publicațiilor și proiectele de promovare a lecturii, pot contribui semnificativ la revitalizarea domeniului industriei cărții și lecturii și la încurajarea unui consum mai larg de literatură.

Sesiunea a 2-a:

- *Integrarea europeană a Republicii Moldova: proiectul de țară = proiectul domeniului.* Elena Pintilei, director general, Biblioteca Națională a Republicii Moldova;
- *Impactul tehnologiilor digitale asupra bibliotecilor: provocări și oportunități.* Veronica Borș, director adjunct, Biblioteca Națională a Republicii Moldova;
- *Educația digitală a copiilor și adolescenților în biblioteci: proiecte și programe*, Tamar Croitoru, director adjunct, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”;
- *Colecțiile bibliotecii: dezvoltare, comunicare și digitalizare.* Aliona Muntean, director adjunct, Biblioteca Națională a Republicii Moldova.

Integrarea europeană a Republicii Moldova necesită o aliniere a proiectelor bibliotecilor cu obiectivele naționale strategice. Tehnologiile digitale reprezintă atât o provocare, cât și o oportunitate pentru biblioteci, subliniind necesitatea inovării și adaptării constante. În condițiile în care bibliotecile oferă spații prietenoase pentru utilizatori, aceasta aduce plusvaloare și aport în educația digitală a copiilor și adolescenților, contribuind la formarea competențelor pentru generațiile viitoare. De asemenea, digitalizarea colecțiilor bibliotecilor este fundamentală pentru asigurarea accesului deschis și păstrarea patrimoniului cultural.

Sesiunea a 3-a:

- *Bibliotecile în era digitală. Rolul bibliotecarilor în accelerarea transformării di-*

gitale. Olesia Berestean, comunicator, Centrul de Inovare și Formare în Guvernarea Digitală, Agenția de Guvernare Electronică;

- *Fortificarea competențelor profesionale ale bibliotecarilor în contextul actual.* Ludmila Corghenci, șef secție, Biblioteca Națională a Republicii Moldova;
- *Prioritățile Anului biblioteconomic 2025 ca strategie de imagine.* Vera Osoianu, director adjunct, Biblioteca Națională a Republicii Moldova.

În contextul transformărilor digitale, bibliotecile facilitează adaptarea instituțiilor și utilizatorilor la noile tehnologii. Fortificarea continuă a competențelor profesionale ale bibliotecarilor reprezintă o responsabilitate asumată pentru a răspunde provocărilor digitale și pentru a îmbunătăți serviciile oferite utilizatorilor, integrându-se în mod eficient în contextul digital. Prioritățile anului biblioteconomic 2025 trebuie să reflecte o strategie de imagine clară, care să promoveze bibliotecile ca centre de educație digitală și inovație culturală, contribuind astfel la progresul tehnologic. Proiectele educaționale și de formare continuă sunt fundamentale pentru a sprijini dezvoltarea profesională a bibliotecarilor, oferind bazele necesare pentru a **răspunde cerințelor digitale.**

Concluzii

Dezbaterile profesionale care au avut loc în cadrul FM SNB fundamentează rolul pe care îl au bibliotecile în contextul de transformare digitală. Astfel, bibliotecile au capacitatea de a se poziționa ca centre de educație continuă, dezvoltând competențele digitale pentru a face față provocărilor actuale. Transformarea digitală a bibliotecilor nu reprezintă doar o adaptare la noile tehnologii, ci o oportunitate de a redefini rolul bibliotecilor în societate. Prin dezvoltarea competențelor digitale ale bibliotecarilor, aceștia devin nu doar administratori ai informației, ci și consultanți în ghidarea utilizatorilor către surse de încredere, instrumente digitale avansate și soluții inovative pentru învățare continuă.

În contextul integrării europene, bibliotecile trebuie să sprijine politicile naționale

prin inițiative care încurajează incluziunea digitală și accesul egal la informație. Digitalizarea colecțiilor este un obiectiv nu doar pentru conservarea patrimoniului cultural, ci și pentru facilitarea operativă a accesului la informații.

Prioritățile profesionale ale anului 2025, care are drept generic „Implicarea bibliotecilor în transformarea digitală: oportunități și provocări” sunt fundamentate pe tendințele domeniului biblioteconomie și științe ale informării la nivel internațional, orientând și privind legislația și politicile statului în domeniul bibliotecilor.

Participanții la FM SNB au fost orientați/încurajați de a ajusta activitatea bibliotecilor pentru anul 2025 în conformitate cu prioritățile și inițiativele-cheie aprobate la nivel național. Acestea vizează dezvoltarea profesională a personalului de specialitate, să folosească noi tehnologii, să înțeleagă tendințele actuale în domeniu și să-și adapteze abilitățile la schimbările actuale. Digitizarea colecțiilor de patrimoniu și accesul deschis la acestea sunt de asemenea fundamentate în inițiativele-cheie prin care bibliotecile trebuie să se orienteze spre dezvoltarea parteneriatelor, participarea în proiecte și implementarea lor. De asemenea, contribuția bibliotecii la dezvoltarea comunității reziliente și sustenabile asigură capacitatea acestora de a face față schimbărilor tehnologice și factorilor economici.

Un aspect important este și creșterea vizibilității bibliotecii în comunitate, prin îmbunătățirea percepției utilizatorilor asupra bibliotecii și a bibliotecarilor. Promovarea valorilor europene, altă prioritate presupune accesul liber la informație, educația continuă, diversitatea culturală și incluziunea socială, în raport cu principiile euro-

pene. Proiectele și inițiativele bibliotecilor trebuie să sprijine aceste valori pe termen lung, prin crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea unei societăți informatizate și democratice. Aceste priorități constituie un cadru relevant în sprijinul transformării digitale a bibliotecilor, ca acestea să fie în conformitate cu necesitățile utilizatorilor pentru o societate prosperă spre un viitor digitalizat.

Impactul lucrărilor Forumului Managerilor din cadrul SNB:

- creșterea conștientizării asupra importanței transformării digitale a bibliotecilor;
- consolidarea colaborării între instituțiile publice, educaționale și culturale și asigurarea unui cadru favorabil pentru implementarea schimbărilor necesare în domeniul biblioteconomic;
- dezvoltarea unei percepții comune pentru viitorul bibliotecilor din Republica Moldova și integrarea acestora în viziunile europene și globale;
- 209 de participanți;
- 12 comunicări prezentate;
- aprobarea a 5 priorități profesionale pentru anul 2025 și identificarea inițiativelor-cheie pentru fiecare prioritate;
- elaborarea suportului documentar (ePortofoliu) pentru participanții la lucrările FM SNB, ediția a 29-a (diseminat pe adresele tuturor centrelor biblioteconomice, responsabililor din cadrul APL); ePortofoliul FM SNB include: agenda lucrărilor, prioritățile profesionale ale anului 2025, textele comunicărilor, lista participanților, mostre ale certificatelor etc.;
- lucrările FM SNB pot fi revăzute, accesând următorul link: <https://www.facebook.com/forum.manageri.snb/videos/1132718008461149>